

Yoga betyder "at bringe under åg" og er som udgangspunkt en religiøs praksisform, men bruges i dag i alle mulige andre sammenhænge.

CA. 1 MILLIARD

MENNESKER I VERDEN ER HINDUER

CA. 20 TUSINDE

AF DEM BOR I DENMARK

Kilde: religion.dk

Brahman forstås i hinduismen som et bagvedliggende umanifest princip, som manifesterer sig i verden i form af guder.

De omkring 20.000 hinduer, som i dag bor i Danmark, er stort set alle enige om en ting: Hinduisme er en identitetsgivende faktor, som betyder noget for dem. Men præcis hvilke elementer inden for religionen, der bør bevares i en dansk kontekst, er til forhandling. Og at det tydeligt kommer til udtryk generationerne imellem er dette udsagn fra en 21-årig danskfødt tamilsk hindukvinde et eksempel på:

Jeg er kulturhindu, men det betyder ikke, at jeg overhovedet ikke beder. Jeg tror, det er, fordi jeg er opvokset med den her tradition. Mine forældre, de tror helt vildt meget på hinduismen og guderne. Og der er vi altså ikke enige. Men jeg kan godt lide at gå i templet ved de store fester. Det minder mig på en eller anden måde om, hvem vi er som familie. Også selvom jeg ikke rigtigt forstår, hvad der sker.

På den ene side er religion udgangspunkt for begivenheder, som skaber tætte familiære og kulturelle bånd; på den anden side kan netop religion, og hvad man tillægger den af værdi, danne basis for diskussioner og konflikter generationerne imellem. Sådan har det nok altid været i alle religioner. Men dette spændings- eller krydsfelt bliver ikke mindre, når religionen flytter med mennesker til et nyt land og samfund, hvor den ikke har været en indlejret del af historien. Religion er med andre ord til forhandling både eksternt og internt i et kulturmøde.

Her er hinduisme som religion et interessant undersøgelsesfelt, da den trosmæssigt kan være meget inkluderende, mens den i praksis kan være det modsatte. Hinduismeforskeren Axel Michaels kalder der-

for hinduisme for *identifikatorisk habitus*. Det betyder, at mange hinduer i højere grad finder en religiøs eller religiøs-kulturel identitet ud fra deres adfærd. Man gør altså hinduisme i højere grad end at tro den. Med andre ord er hinduismen generelt elastisk og inkluderende, når det gælder forholdet til det at tro, og hvad man tror på, men mindre elastisk når det handler om at følge den rette praksis. Min forskning indikerer, at netop dette forskyder sig generationerne imellem i en dansk kontekst.

For mens flere fra den første generation af hinduer i Danmark er hinduer ud fra bestemte handlingsmønstre, så er flere fra anden generation kritiske over for det, de kalder en urefleksiv religionsudøvelse. Fx ønsker de svar på, hvorfor der skal fastes, og hvorfor kastesystemet kan være en styrende faktor for, hvem man gifter sig med. Og her udforsker de selv i højere grad den bagvedliggende teologi eller filosofi for at finde referencer. De svar, de finder, skal gerne passe til deres livsforhold i Danmark. Som en anden tamilsk hindukvinde på 25 år, født og bosat i Danmark, forklarer:

Det, jeg godt kan lide ved hinduismen, er, at den ser alle guder som manifestationer af noget højere, der ligger ud over de enkelte religioner. Det betyder, at de enkelte religioner egentlig er udtryk for det samme. Men hinduismen er også kastesystem og overtro. Min mor var fx optaget af, hvordan planeterne stod, og så skulle vi faste eller sove på en bestemt måde. Men hun kunne aldrig svare på, hvorfor det var sådan. Det var ved at gøre mig vanvittig.

Hendes udtalelse flugter med mange unge hinduers tilgang til den hinduistiske tradition. De fremhæver gerne elementer, som passer godt til danske forhold. Her giver ideen om et bagvedliggende teologisk princip kaldet brahman god mening, da det tillader, at man kan være religiøs på sin helt egen måde. Også yoga, som mange danskere kender til og ser positivt på, fremhæves af unge hinduer som en vigtig del af deres kulturarv. Samtidig er de unge kritiske over for de dele af hinduismen, som ikke flugter med livet i det danske samfund. Og her er kastesystemet til vedvarende debat.

HINDUISME TIL FORHANDLING

MARIANNE C. QVORTRUP FIBIGER
LEKTOR, PH.D., AFDELING FOR RELIGIONSVIDENSAB, INSTITUT
FOR KULTUR OG SAMFUND, AARHUS UNIVERSITET